herpy

SKINKER

Iberian Three-Toed Skink

Chalcides striatus

Chalcides striatus er en slank, næsten slangelignende skink fra Den Iberiske Halvø, Sydfrankrig og Liguria med små ben, tre tæer på hver fod og mørke længdestriber. Den lever skjult i fugtig, lav vegetation og føder levende unger. Pasningen er næsten ukendt, så vejledningen bygger på arten i naturen og på slægtningene *Chalcides chalcides* og *Chalcides ocellatus*.

Familie: Scincidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**28-43 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**12-20 g**
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**90 × 40 × 30 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-28 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**40-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**8-12 °C** 8-12 uger
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**4-15 unger**
Kuld pr. år	**1**
Drægtighed	**58-86 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er hverken opført i CITES eller i EU's bilag A-D, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen skinker står på listen over dyr, som private ikke må holde (BEK nr. 1261 af 17.11.2015).

Om arten

Chalcides striatus er en glat, blank skink med langstrakt, valseformet krop, bred, trekantet hoved, tyk hals og meget små ben på 4-7 mm, der ender i tre tæer. Ved første øjekast ligner den en slange. Grundfarven er brunlig, oliven eller bronze, undertiden grålig, med meget lysere bug. Langs hele kroppen løber ni, undertiden elleve mørkebrune længdestriber, der kan være utydelige og er afgrænset af rækker af små sorte prikker. I det sydlige Spanien og Portugal findes dyr uden stribetegning. Hunnerne er længere og tykkere end hannerne, men ellers ligner kønnene hinanden.

Chalcides striatus ligner *Chalcides chalcides* meget. Benene er lidt større, og de tre tæer på bagfoden er lige lange, mens den mellemste tå hos *C. chalcides* er længst. Voksne hunner måler omkring 28-29 cm inklusive hale og vejer 12-20 g, hannerne er lidt mindre, og arten kan blive op til ca. 43 cm. Levealderen i fangenskab er ikke dokumenteret; 10-15 år er lånt fra *Chalcides chalcides*.

Arten blev beskrevet af Cuvier i 1829. Den har tidligere været ført som underart af *C. chalcides*, men regnes nu som en selvstændig art, selv om enkelte stadig betragter de to som meget nært beslægtede former. I fangenskab er den næsten ikke beskrevet.

Udbredelse og levested

Chalcides striatus lever på Den Iberiske Halvø, i det sydlige Frankrig og i Liguria i det nordvestlige Italien. På halvøen er den udbredt, men mangler i store dele af øst: Murcia, Valencia, det vestlige Castilla-La Mancha og det sydlige Aragón. Den findes også på de atlantiske kystøer ud for Galicien og i en isoleret bestand nær Bordeaux. Arten lever fra havniveau op til ca. 1.800 m.

> **Oprindelig udbredelse:** Portugal, Spanien, Gibraltar, Frankrig og Italien.

LEVESTED

Chalcides striatus er knyttet til lav, urteagtig vegetation: enge, grønne skrænter, hegn, kanter af vandløb og moser. I det tørre Middelhavsklima findes den især, hvor der er høj fugtighed, typisk i bjergegne og på kyststrækninger, og den mangler næsten, hvor nedbøren er under 500 mm om året. Nær Atlanterhavet kan den også leve på tørrere hede med lav busk og tornblad. Den er talrig i den vestlige del af halvøen, men nogle bestande i det indre og østlige Spanien er små og isolerede. Tab af levesteder gennem tilgroning og afbrænding af skel og stubmarker truer arten.

Dyret er dagaktivt. Aktiviteten strækker sig fra februar til november med et højdepunkt i april-juni; i nord er den kortere, ca. marts-september. De fleste ses midt på dagen, men i de varmeste måneder også tidligt og sent. Når dyret er varmt, bevæger det sig hurtigt og adræt mellem planterne og forsvinder ved den mindste fare ind i tæt bevoksning, under store sten eller ned i gange i jorden. Det overvintrer dybt nede i jorden. Føden er leddyr, især edderkopper, biller og tæger. Byttets længde er 1-36 mm; unge dyr tager flere insekter og krebsdyr og færre edderkopper og snegle.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Chalcides striatus*. Levestedet er kendt: fugtig, tæt og lav vegetation med kølige nætter og en vinterhvile. Vejledningen bygger på det og på de nært beslægtede *Chalcides chalcides* og *Chalcides ocellatus*. Terriemål, temperaturer, luftfugtighed, UVB og vinterhvile er lånt fra *C. chalcides*.

Et enkelt dyr skal have et terrarie på mindst 90 × 40 × 30 cm. Bundarealet er afgørende, for arten bevæger sig slangeagtigt mellem strå og under dække. Terrariet skal have en tæt, løs bund på mindst 8 cm af muldjord og sand i blanding, hvor dyret kan grave sig ind, et lag tørt græs eller blade ovenpå og græstotter eller andre planter, som giver dække. Flade sten og kork skal ligge stabilt, så de ikke kan falde ned over et dyr, der graver under dem. Lågen skal slutte tæt, for arten presser sig gennem små sprækker.

Undgå kalksand, grus og groft bundmateriale. Fjern ekskrementer og foderrester løbende.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation Læs mere: Vinterhvile og årstider

TEMPERATUR

Arten er dagaktiv og soler sig. Dagtemperaturen skal være 22-28 °C med en solplads på 32-35 °C lufttemperatur, og overfladen direkte under varmelampen kan nå 40-45 °C, målt med et infrarødt termometer. Dyret skal altid kunne trække sig til den kølige side. Om natten slukkes varmen, og temperaturen må falde til 15-20 °C.

I naturen overvintrer arten dybt nede i jorden. En kølig vinterhvile på 8-12 uger ved 8-12 °C passer derfor til den. Kun raske dyr i godt huld sendes i vinterhvile. Sænk temperaturen gradvist, og stop fodringen, når dyret ikke længere æder.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten lever i fugtig vegetation, men ikke i vand. Luftfugtigheden skal være moderat, 40-70 %, og bunden skal være let fugtig i dybden og tør i overfladen. Forstøv terrariet let hver anden eller tredje dag, så de nederste lag holder sig fugtige, og sørg for god ventilation, så bunden ikke bliver muggen. Der skal altid stå en lav skål med frisk vand.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler sig, så den har brug for kraftigt lys og UVB. Ferguson-zone 2 passer: UV-indeks 2-3 på solpladsen og lavere i resten af terrariet. Et T5 HO-rør på 5-6 % over solpladsen i 25-35 cm afstand giver det. Glas og plast blokerer UVB. Lyset følger årstiden med omkring 10 timer om vinteren og 14 timer om sommeren, og en timer sikrer en fast rytme.

FODER

I naturen æder *Chalcides striatus* leddyr, især edderkopper, biller og tæger; byttets længde er 1-36 mm. I terrariet svarer det til små, bløde byttedyr: fårekyllinger i små størrelser, små kakerlakker (fx *Blaptica dubia*), bænkebidere, melorme og larver af soldaterfluen. Variation er vigtig.

Byttedyrene skal være mindre end dyrets hoved. Unger fodres dagligt, voksne 2-3 gange om ugen. Drys foderet med kalk og et par gange om måneden et multivitaminpræparat. Følg dyrets vægt og huld.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Chalcides striatus er sky og lever skjult. I terrariet ses den mest, når den soler sig eller jager. Den er hurtig og glat og undslipper let en hånd, så den egner sig ikke til håndtering. Giv et nyt dyr to til tre uger i ro, og flyt det ikke unødigt.

I parringstiden samles hannerne og kan kæmpe og æde hinanden, så to hanner må ikke holdes sammen. Dyret holdes bedst enkeltvis. Hvordan hunner kan holdes sammen, er ikke dokumenteret. Hunnerne er længere og tykkere end hannerne, men kønnet er svært at se på yngre dyr.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

I naturen nås kønsmodenheden sandsynligvis i det tredje eller fjerde leveår. Alderen i fangenskab er ikke dokumenteret. Hunnerne er længere og tykkere end hannerne; ellers er der ingen tydelige ydre kønsforskelle.

PARRING

Parringstiden begynder kort efter vinterhvilen, når dyrene er kommet frem. Hannerne samles og kan kæmpe og æde hinanden, så hanner skal være adskilt. En kølig vinterhvile går forud for parringen og er formentlig nødvendig for en normal ynglecyklus.

ÆGLÆGNING OG KULD

Chalcides striatus føder levende unger og har en kompleks moderkage, hvor moderen fodrer fostrene. Hunnen får ét kuld om året. Et kuld er i gennemsnit på 4-6 unger og kan nå op til 15; store hunner får flere unger end små. Kuldet vejer tilsammen omkring en tredjedel af hunnens vægt efter fødslen. Ungerne fødes om sommeren, i naturen fra juni til august. Hunnen kan dø under fødslen. Giv den drægtige hun ro, rigeligt foder, UVB og mange skjul.

INKUBATION

Chalcides striatus har ingen rugetid, fordi ungerne fødes levende. Drægtigheden varer 58-86 dage, og fødslen sker 29-63 dage efter den sidste parring.

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt i fangenskab er ikke dokumenteret. Ungerne er selvstændige fra fødslen, måler 7-9 cm og vejer omkring 0,6 g. De fodres som de voksne med meget små insekter og bænkebidere, dagligt og drysset med kalk. Tag dem fra de voksne, og giv dem løs bund, skjul og UVB.

Sundhed og typiske fejl

Der er ingen dokumenteret sundhedsviden for *Chalcides striatus* i fangenskab. Problemerne hos beslægtede skinker skyldes oftest pasningen:

- For lidt UVB og kalk giver knoglesvind (MBD).
- For lidt varme giver dårlig fordøjelse og svækket immunforsvar; dyret skal samtidig kunne trække sig til kølige steder.
- En permanent våd bund uden ventilation giver mug og hudproblemer.
- Groft eller kalkholdigt bundmateriale kan give tarmproblemer, hvis det sluges.
- Hanner, der holdes sammen, kæmper og kan skade hinanden.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig krop, glat hud og æder regelmæssigt. Tegn på sygdom er afmagring, mat hud, løs afføring og sløvhed. Dyr i vinterhvile skal vejes. Få et sundhedstjek hos en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.